

ale zdůrazňuje jeho nepřiměřenost, a to s vysvětlením k biologickému pojmu času k identitě autora. Fakt, že skladba *Simulacrum* byla uvedena pod třemi různými jmény stejného autora je potvrzení simulace simulacra, a záměru, i když kdysi možná nevědomým. „Jsme jen služebníky objevování univerza v lidské hmotě s harmonií ducha.“

Peter Graham se v letech 1993 až 2009 jako dramaturg podílel na organizaci Expozice nové hudby – mezinárodního festivalu soudobé hudby v Brně. Hlavní Grahamovou doménou je skladatelská tvorba převážně intimně laděných komorních děl s výrazným hledačským impulsem. Jeho skladby se pravidelně objevují na koncertech soudobé hudby doma i v zahraničí. Za svou komorní kantátu *Der Erste* získal třetí cenu v mezinárodní soutěži skladeb na texty Franze Kafky v rámci pražského festivalu *Musica iudaica* 1993. Jeho raný *Smyčcový kvartet č. 1* byl s úspěchem proveden světoznámým souborem Arditti String Quartet na druhém ročníku pražského festivalu soudobé hudby *Contempuls* v roce 2009.

Trio in Memory of Robert Lax vzniklo pro Trio Helix v roce 2018. Je poctou velkému básníkovi, který ve svém vrcholném díle dospěl k minimalistickému projevu nabitému bohatým významem.

Valentin Silvestrov pochází z Ukrajiny. Hudbě se začal věnovat v 15ti letech. Později vystudoval v Kievě klavír a kompozici pod vedením Boryse Lyatoshynského a Lva Revutského. Silvestrov je známý pro svůj postmoderní hudební styl. S použitím tradičních tónových a modálních technik vytváří jedinečnou a delikátní tapisérii dramatických a emocionálních textur, které bývají často v současné hudbě potlačovány. Silvestrov sám charakterizuje svoji tvorbu následovně: „Nepíšu novou hudbu. Moje hudba je reakcí a ozvěnou toho, co již existuje.“ Jeho hudební jazyk nejlépe charakterizuje úzká symbióza dvou faktorů: perfektní znalosti nejnovějších vyjadřovacích prostředků poválečné tvorby a silného vkladu jakési specifické osobnostní duchovnosti. Proměnlivým (byť přesto) výsledkem, je pak zvláštní a těžko popsitelná polystylovost, která vane k uším posluchače v pocitově zcela volném a svobodném hudebním proudu.

Postludium je typem kompozice prezentující fascinující mikrokosmy expresivního světa. Silvestrovova hudba probíhá ve zvláštních záchvěvech různých zvukových struktur, místy dramatických, ale ne patetických nebo násilných, je ztělesněním ticha, kterým probleskuje hudba. Na tuto hudbu se nehodí jakékoliv kategorie. Označení *nová* nebo *avantgardní* je nepatřičné, nevyhovující. Tato hudba zní, jako by tu už jednou byla. Je však nezařaditelná a neuchopitelná.

Konvergence děkuje svým podporovatelům:

16. 6. 2020

kostel sv. Vavřince
Hellichova 18, Praha – Malá Strana
19.30h

Helix

Marek Kopelent (*1932)
Hudba z ticha

Albert Breier (*1961)
Zweite Elegie

Tomáš Pálka (*1978)
S-I-L-E-N-T-I-O

Paul Rhen /Pavol Rinowski/ (*1975)
Simulacrum

Peter Graham (*1952)
Trio in memory R. Lax

Valentin Silvestrov (*1937)
Postludium

účinkuje **Trio Helix**

Tereza Horáková :: housle
Ondřej Štochl :: viola
Egli Prifti :: klavír

koordinátor dramaturgie :: **Ondřej Štochl**

Trio HELIX vzniklo v r. 2016 na základě dlouholeté spolupráce na úrovni pedagogické i hráčské. Helix (spirála) je metaforou, která odráží ideu našich koncertů i celkového uměleckého zaměření. Spirála může vycházet z jednoho bodu a pokračovat v odstředivém pohybu, nebo naopak být dostředivá, začít vně, čitelnými protiklady, které vyvažuje a k jejich společnému základu dojit. Helix je symbolem rovnováhy obou tendencí – chceme, aby naše koncerty mohly být v tomto ohledu pokaždé jiné. Dramaturgie má mít jednu svobodu odstředivého kroužení, jindy koncentrovanost pohybu dovnitř, do středu. To vše vychází z těsného propojení hraných děl s interpretací, ale i z mnoha dalších faktorů, které se snažíme sladit tak, aby každé dílo mělo svůj vlastní, přirozený prostor a čas.

Marek Kopelent studoval skladbu u Jaroslava Řídkého 1951-1955 na HAMU. V letech 1956-1957 pracoval ve Státním hudebním vydavatelství Supraphon jako redaktor pro soudobou hudbu. Z politických důvodů musel místo opustit a pak až do pádu režimu pracoval jako korepetitor tanečního oddělení Lidové školy umění v Radotíně. Od 60. let do své tvorby integroval skladatelské principy druhé vídeňské školy a západoevropské poválečné avantgardy. Výrazně na sebe upozornil v mezinárodním kontextu, když jeho skladby zněly na festivalech jako Varšavská jeseň, Donaueschingen, Witten ad. V letech 1965-1973 spolu se Zbyňkem Vostřákem umělecky vedl významný soubor Musica Viva Pragensis, pro který napsal řadu komorních skladeb. V období tzv. normalizace jeho skladby mohly být hrány a vydávány pouze v zahraničí. Od roku 1991 působí jako profesor skladby na pražské AMU. U příležitosti oslav 94. výročí vzniku Československé republiky (28. října 2012) obdržel *Medaili za zásluhy* od prezidenta České republiky.

Hudba z ticha pro housle, violu a klavír (2018) „Mou snahou bylo vytvořit skladbu, která by svou stručností umožnila posluchači, aby při jejím poslechu nebylo bezohledně rušeno ticho akustického prostoru ani jeho vnitřního rozložení a zároveň aby ji sledoval se vstřícnou trpělivostí (která, možná, přináší růže...). Smyčcové nástroje jsou psány ve čtvrttónovém systému.“

Albert Breier se narodil v německém Paderbornu. Studoval klavír, kompozici a hudební vědu v Kölnu, Lübecku, Hamburku a Vídni. Během studií se zúčastnil mistrovských kurzů pod vedením Maurizia Kágela, v roce 1984 také kurzů v Darmstadtu. Studuje estetiku a význam času v čínském umění, renesanční vokální polyfonii a ruskou a gruzínskou lidovou hudbu. Realizuje výzkumnou činnost v oblasti nových možností moderní notace. Od roku 2000 stále více publikuje rozsáhlé srovnávací studie o čínském umění a evropské hudbě (Čas vidění a prostor sluchu). Vyučuje na Vysoké škole umění v Berlíně. Absolvoval řadu přednášek na Hochschule für Musik v Berlíně, Goethe Institutu v Praze nebo na Tage für Neue Musik Darmstadt. Publikuje eseje v různých časopisech, je aktivním hudebním kritikem. V roce 2013 obdržel stipendium německé akademie Villa Massimo v Casa Baldi.

Druhá elegie pro violu a klavír byla napsána v roce 2018 a je věnována památce Hannse-Ulricha Schloemanna, který ji uvedl krátce před svou smrtí. Tlumený violový zvuk inspiroval řadu skladatelů k tvorbě děl elegického charakteru. Převládající nálada v takových kusech je obvykle náladou jemného smutku. Druhá elegie navazuje na tuto tradici. Zpočátku se fragmenty melodie z violy postupně rozvíjí do delších linií, zatímco klavír hraje měkká arpeggia. Střední část přináší dramatické výbuchy a ostré disonance. Poté následuje návrat k hudbě začátku, avšak role nástrojů se obrátí – melodické linie se objevují v klavíru, zatímco viola hraje flažoletová arpeggia. Postupně slábnoucí coda exponuje violu v nejvyšším rejstříku.

Tomáš Pálka studoval kompozici na brněnské konzervatoři u Pavla Zemka-Nováka a na HAMU v Praze ve třídě Marka Kopelenta a Milana Slavického. Je spoluzakladatelem, členem a předsedou skladatelského spolku Konvergence. V současné době se věnuje kompoziční tvorbě jako skladatel na volné noze a současně působí jako terapeut.

S-I-L-E-N-T-I-O (2013/2018) je přepracovaná kompozice *Silent Distance* z roku 2013. Jde o skladbu, která uzavírá cyklus skladeb *Silence d'Éternité*, *Silence d'un Coeur*, *Simple Silence*, *Résurrection d'un Silence*, *Silent Light...*, jež se zabývají tematikou ticha a promítají ticho do svého obsahu, ať už svým vyzněním nebo pojetím. „Mnoho let se tichem zabývám nejen ve svých kompozicích, ale především v obecné rovině. Ztišení jako hledání cesty a pravdy se pro mne stalo životním mottem. Současná doba ke ztišení či zklidnění rovněž poukazovala, možná stále poukazuje... a možná v ní mnohý jedinec mohl nalézt, anebo stále nalézá, určitý smysl.“

Pavol Rinowski je skladatel narozený na Slovensku. Jeho práce prochází multisyntézou kompozičních a improvizčních technik a zahrnují kromě filmu také multizánrovou produkci živé hudby, mnoho hudebně tanečních skladeb a projekty se současným tancem. Od roku 2009 se věnuje oblasti uměleckého managementu a vzdělávání, publikační a produkční činnosti.

Simulacrum vyjadřuje nejen moji osobní inspiraci pojetí kompozičního záměru, ale rovněž můj způsob nazírání na filozofický aspekt tzv. autorství a sebe-autorství ve vlastní tvorbě a to k času realizace a provedení mých skladeb. Mé ztotožnění symbiózy zvuku, prostoru a uměleckého času se ve vztahu k biologickému času stávají pravděpodobně již objektivním podáním kdysi nevědomého, nebo-li podvědomého záměru. Použil jsem princip recyklace simulace a to nejen v orchestrální skladbě z roku 2008 *An - Assonance*, ale i v sextetu *aniMa - animus op. 11* v premiéře na podzim 2007 ansámblem Konvergence. Definice pojmu simulacrum je kopie kopie, jejíž vztah k originálu se tak oslabil, nebo posílil, že stojí sama o sobě jako kopie bez originálu, nebo jako originál ve vztahu ke kopii v čase realizace. Pro příklad citace Fredericka Jamesona: „...malba není kopií reality, nýbrž kopií fotografie, jež je sama již kopií originálu.“ Gilles Deleuze ve svém článku Platón a simulacrum bere podobnou definici jako své východisko,